

Звіт про громадське обговорення проєкту стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності Н2 «Тваринництво»

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:
Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:

Проект стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності **Н2 «Тваринництво»** (далі – проєкт Стандарту).

Розроблення стандартів передбачено статтею 10 Закону України «Про вищу освіту».

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Громадське обговорення проведено у формі електронних консультацій. Проєкт Стандарту було розміщено 07 травня 2026 р. на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-do-hromadskoho-obhovorennia-proiektu-standartiv-vyshchoi-osvity-pershoho-druhoho-ta-tretoh-rivniv-zi-spetsialnosti-n2-tvarynnystvo-haluzi-znan>

Зауваження та пропозиції до проєкту Стандарту приймалися до 22 травня 2026 р. на електронну адресу: standards.vo@mon.gov.ua

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Впродовж встановленого для обговорення з громадськістю терміну надіслано зауваження та пропозиції від:

1. Сичов Михайло Юрійович, завідувач кафедри годівлі тварин та технології кормів імені П. Д. Пшеничного Національного університету біоресурсів і природокористування України.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

Сичов Михайло Юрійович зазначає:

1. Окремо вважаєм дискусійним формулювання ЗК1: «здатність спілкуватися українською мовою усно і письмово з питань професійної наукової діяльності...». На нашу думку, зазначена компетентність значною мірою дублює результати навчання та компетентності, які вже передбачені стандартами першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Здобувач ступеня доктора філософії, який вступає до аспірантури після завершення магістратури, вже має вільно володіти українською мовою як інструментом професійної та академічної комунікації. У

зв'язку з цим для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти більш доцільним виглядає акцент не на загальній здатності спілкуватися українською мовою, а на: науковій комунікації; академічному письмі; підготовці наукових публікацій; веденні наукової дискусії; презентації результатів досліджень; формуванні та поширенні нових наукових знань. Крім того, формулювання «здатність спілкуватися українською мовою» для рівня доктора філософії виглядає надто загальним та більше відповідає бакалаврському або магістерському рівню підготовки. У зв'язку з цим пропонуємо розглянути можливість уточнення ЗК1, наприклад у такій редакції: «здатність здійснювати наукову комунікацію українською мовою, готувати академічні тексти, презентувати та поширювати результати власних досліджень у національному та міжнародному науковому середовищі».

2. Вважаємо дискусійним формулювання СК4: «Здатність до формування стратегій сталого розвитку і біобезпеки...». На нашу думку, використання формулювання «формування стратегій» не повною мірою відповідає рівню професійної діяльності та типовим функціям здобувача ступеня доктора філософії за спеціальністю Н2 «Тваринництво». Формування стратегій розвитку галузі, державної політики або систем біобезпеки переважно належить до компетенцій: органів державного управління; профільних міністерств; галузевих асоціацій; великих корпоративних структур; експертно-аналітичних центрів. Натомість доктор філософії насамперед повинен: здійснювати наукове обґрунтування; розробляти наукові підходи; проводити оцінку ризиків; пропонувати інноваційні рішення; здійснювати експертний супровід прийняття рішень. У зв'язку з цим більш коректним та таким, що відповідає освітньо-науковому рівню PhD, виглядає акцент саме на науковому обґрунтуванні та розробленні рекомендацій, а не на безпосередньому «формуванні стратегій». Наприклад, доцільним може бути таке уточнення СК4: «Здатність до наукового обґрунтування та розроблення підходів і рекомендацій щодо сталого розвитку, біобезпеки, благополуччя тварин і мінімізації екологічного впливу виробництва та переробки продукції тваринництва». Або: «Здатність здійснювати науковий супровід та експертне забезпечення стратегій сталого розвитку і біобезпеки у тваринництві».

3. Також вважаємо доцільним додатково переглянути використання у стандарті термінів «дресування» та «тренування» тварин. На нашу думку, службове собаківництво, підготовка службових собак та дресирування тварин за своїм змістом значно ближчі до: безпекового сектору; кінологічної підготовки; правоохоронної діяльності; спеціалізованої професійної підготовки, ніж до класичного сільськогосподарського тваринництва. Фактично такі напрями мають міжгалузевий характер і частково належать до сфер: цивільної безпеки; правоохоронної діяльності; ветеринарної медицини; спеціалізованої кінологічної підготовки. У зв'язку з цим включення «дресування» до загального стандарту спеціальності Н2 «Тваринництво» як обов'язкової складової професійної або наукової підготовки виглядає недостатньо обґрунтованим. Крім того, використання зазначених термінів створює ризик зміщення предметної області спеціальності від класичного animal science у бік вузькопрофільної кінологічної підготовки, що не відповідає основному змісту та завданням галузі тваринництва.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Під час доопрацювання проєкту Стандарту зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення, враховано частково.

Суть зауваження	Враховано / не враховано / враховано частково (зазначити підстави не врахування або, якщо це часткове врахування якихось пропозицій вказати, яка саме пропозиція врахована, а яка ні, і чому)
Сичов Михайло Юрійович, завідувач кафедри годівлі тварин та технології кормів імені П. Д. Пшеничного Національного університету біоресурсів і природокористування України.	
1. Окремо вважаємо дискусійним формулювання ЗК1: «здатність спілкуватися українською мовою усно і письмово з питань професійної наукової діяльності...». На нашу думку, зазначена компетентність значною мірою дублює результати навчання та компетентності, які вже передбачені стандартами першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Здобувач ступеня доктора філософії, який вступає до аспірантури після завершення магістратури, вже має вільно володіти українською мовою як інструментом професійної та академічної комунікації. У зв'язку з цим для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти більш доцільним виглядає акцент не на загальній здатності спілкуватися українською мовою, а на: науковій комунікації; академічному письмі; підготовці наукових публікацій; веденні наукової дискусії; презентації результатів досліджень; формуванні та поширенні нових наукових знань. Крім того, формулювання «здатність спілкуватися українською мовою» для рівня доктора філософії виглядає надто загальним та більше відповідає бакалаврському або магістерському рівню підготовки. У зв'язку з цим пропонуємо розглянути можливість уточнення ЗК1, наприклад у такій	1. <u>Не враховано.</u> Підкомісія звертає увагу, що наведені у пропозиції складові (наукова комунікація, академічне письмо, ведення наукової дискусії, презентація та поширення результатів досліджень) уже відображені в матриці відповідності ЗК1 дескрипторам Національної рамки кваліфікацій, яка є невід'ємною частиною матеріалів проєкту стандарту, винесеного на громадське обговорення. У зв'язку з цим, запропоновані зміни не розширюють зміст компетентності, а дублюють положення, що вже передбачені проєктом стандарту.

редакції: «здатність здійснювати наукову комунікацію українською мовою, готувати академічні тексти, презентувати та поширювати результати власних досліджень у національному та міжнародному науковому середовищі».	
2. Вважаємо дискусійним формулювання СК4: «Здатність до формування стратегій сталого розвитку і біобезпеки...». На нашу думку, використання формулювання «формування стратегій» не повною мірою відповідає рівню професійної діяльності та типовим функціям здобувача ступеня доктора філософії за спеціальністю Н2 «Тваринництво». Формування стратегій розвитку галузі, державної політики або систем біобезпеки переважно належить до компетенцій: органів державного управління; профільних міністерств; галузевих асоціацій; великих корпоративних структур; експертно-аналітичних центрів. Натомість доктор філософії насамперед повинен: здійснювати наукове обґрунтування; розробляти наукові підходи; проводити оцінку ризиків; пропонувати інноваційні рішення; здійснювати експертний супровід прийняття рішень. У зв'язку з цим більш коректним та таким, що відповідає освітньо-науковому рівню PhD, виглядає акцент саме на науковому обґрунтуванні та розробленні рекомендацій, а не на безпосередньому «формуванні стратегій». Наприклад, доцільним може бути таке уточнення СК4: «Здатність до наукового обґрунтування та розроблення підходів і рекомендацій щодо сталого розвитку, біобезпеки, благополуччя тварин і мінімізації екологічного впливу виробництва та переробки продукції тваринництва». Або: «Здатність здійснювати науковий супровід та експертне забезпечення стратегій	2. <u>Не враховано.</u> Підкомісія вважає, що запропонована редакція компетентності фактично обмежує діяльність доктора філософії функціями науково-експертного супроводу вже існуючих процесів і рішень. Натомість третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти передбачає підготовку дослідника, здатного генерувати нові знання, формувати наукові концепції, розробляти інноваційні підходи та впливати на розвиток галузі через створення нових стратегічних рішень. Підкомісія також звертає увагу, що поняття «формування стратегій» не слід ототожнювати виключно з прийняттям управлінських або політичних рішень на державному чи галузевому рівні. У науковому та професійному контексті формування стратегій передбачає аналіз тенденцій розвитку, виявлення ризиків і викликів, прогнозування можливих сценаріїв, визначення стратегічних цілей та наукове обґрунтування шляхів їх досягнення. Саме така діяльність є характерною для доктора філософії як дослідника, здатного створювати нові знання, розробляти інноваційні підходи та пропонувати стратегічні рішення для розвитку галузі. Тому використання терміна «формування стратегій сталого розвитку і біобезпеки» відображає здатність випускника генерувати та науково обґрунтовувати стратегічні підходи до вирішення складних проблем галузі, а не здійснювати владні чи регуляторні функції.

сталого розвитку і біобезпеки у тваринництві».	
3. Також вважаємо доцільним додатково переглянути використання у стандарті термінів «дресування» та «тренування» тварин. На нашу думку, службове собаківництво, підготовка службових собак та дресирування тварин за своїм змістом значно ближчі до: безпекового сектору; кінологічної підготовки; правоохоронної діяльності; спеціалізованої професійної підготовки, ніж до класичного сільськогосподарського тваринництва. Фактично такі напрями мають міжгалузевий характер і частково належать до сфер: цивільної безпеки; правоохоронної діяльності; ветеринарної медицини; спеціалізованої кінологічної підготовки. У зв'язку з цим включення «дресування» до загального стандарту спеціальності Н2 «Тваринництво» як обов'язкової складової професійної або наукової підготовки виглядає недостатньо обґрунтованим. Крім того, використання зазначених термінів створює ризик зміщення предметної області спеціальності від класичного animal science у бік вузькопрофільної кінологічної підготовки, що не відповідає основному змісту та завданням галузі тваринництва.	3. <u>Не враховано.</u> Підкомісія звертає увагу, що наведені в зауваженні положення щодо дресирування тварин, службового собаківництва та підготовки службових собак відсутні в актуальній редакції проєкту стандарту. У зв'язку з цим, наведене обґрунтування не кореспондується зі змістом проєкту стандарту, винесеного на громадське обговорення, а тому не може бути підставою для внесення змін.